

Forslag til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed i Grønland.

Af kommunikationsministeren (Torben Re-chendorff).

(Fremsat 22/11 89. Første behandling 29/11 89. Betænkning 29/11 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1-4

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 68:

Forslag til lov for Grønland om sommertid.

Af industriministeren (Nils Wilhjelmsen).

(Fremsat 15/11 89. Første behandling 22/11 89. Betænkning 29/11 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 72:

Forslag til lov om ændring af lov om byfornyelse og boligforbedring, lov om realkreditinstitutter og lov om indeksregulerede realkreditlån. (Byggeskade-fond, indførelse af konkurrence på rådgivningsområdet, friarealbeslutninger m.v.).

Af boligministeren (Agnete Laustsen).

(Fremsat 22/11 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Grete Schødts (S):

Da vort partis ordfører, fru Lissa Mathiasen, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hendes vegne sige følgende:

Når man gennemlæser lovforslaget, får man umiddelbart den tanke, at det er lidt overflødig, hvilket jeg gerne vil begrunde.

For det første etablering af en byggeskade-fond. Det har aldrig været nogen hemmelighed, at Socialdemokratiet fandt den allerede etablerede byggeskade-fond for det støttede byggeri af begrænset værdi.

Formanden:

Der må være ro i salen under forhandlingen.

Grete Schødts (S):

Vi havde gerne set den væsentlig mere stram, end tilfældet er. Faktisk synes vi, at en 5-års-ansvarsperiode for entreprenører er for kort. Her er man villig til at sætte offentlige midler på højkant for at beskytte udlejerne mod tab ved en for kort ansvarsperiode for entreprenører. Det forhold har vi påpeget tidligere, og nu bekræfter regeringen det selv.

Når der lægges op til en lignende ordning på dette område, kan det derfor næppe undre no-

[Grete Schødt]

gen, at vi ligeledes her har svært ved at se effekten – dette sammenholdt med den fordyrende effekt for det offentlige på 1 pct., som den umiddelbart vil have i forhold til det konkrete arbejde, der bliver lavet.

For det andet regeringens plan om privatisering af byfornylsesselskaberne. Nu er turen altså kommet hertil. I Socialdemokratiet er vi af den opfattelse, at det naturligvis altid er ikke blot sundt, men også rimeligt at kunne sammenligne priser, projekter osv. Men da der ikke på nogen måde kan siges at eksistere monopol-lignende tilstande på markedet i dag, idet vi jo netop her har konkurrencen allerede, har vi lidt svært ved at se ideen i det, på samme måde som vi har lidt svært ved at se dette udspil som led i regeringens afbureaukratiseringsplan.

For det tredje flytningen af gårdrydningsbestemmelserne ind i byfornylsesloven. Det kan vi godt være enige i, men vi vil gerne stille nogle spørgsmål:

Får det nogen konsekvenser i relation til handlefriheden for de berørte parter? Det samme gælder fjernelsen af § 9-redegørelsen. Hvilke konsekvenser det får i forhold til enkeltstående gårdrydningsbeslutninger, ønsker vi nærmere belyst.

Til sidst vedrørende kapitel III: I Socialdemokratiet er vi for så vidt enige i denne ophævelse, men hvorfor så ikke tage skridtet fuldt ud, nemlig have tillid til, at kommunerne selv er i stand til at klare tingene, uden at de fortsat skal være underlagt tildelte rammer, der er fastsat af ministeren. Regeringen ønsker afbureaukratisering, så hvorfor ikke begynde her?

Afslutningsvis vil jeg sige, at Socialdemokratiet vil kunne støtte dele af lovforslaget, men vi vil under udvalgsarbejdet se på de omtalte punkter, inden vi giver endeligt tilsagn. Men det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi har svært ved at se formålet. De små ændringer til trods har forslaget dog et helt klart politisk sigte, som tydeligt trækker bestemmelserne til højre.

Kai Dige Bach (KF):

Det kan måske komme som en overraskelse, men den konservative gruppe har en positiv holdning til lovforslaget.

Lovforslaget markerer, at vægten på tilskud til boligområdet er ved at skifte i retning af byfornyelse. Vi hilser dette velkommen, fordi den

bestående boligmasse har mange kvaliteter, som er værd at bevare.

Det er også positivt, at der nu foreslås indført en konkurrencesituation inden for byggerådgivningen, og at de godkendte byfornylsesselskabers monopol bliver ophævet. Det vil især være godt for de mindre kommuner, som nu i langt højere grad vil kunne anvende lokal arbejdskraft, dvs. arkitekter, ingeniører, advokater m.fl., som rådgivere i byfornylsessager.

Endelig vil de foreslåede ændringer af gårdrydningsbestemmelserne betyde en smidiggørelse af reglerne, der fremover alene vil være omfattede af byfornylsesloven. Hidtil har gårdfornyelser hørt under boligloven, og det er sådan i øjeblikket, at en kommunalbestyrelse rent faktisk kan gennemtrumfe gårdrydninger, selv om ejere og lejere skulle være imod et projekt.

Efter forslaget åbnes der adgang til, at byfornylsesbeslutninger kan indbringes for Byfornylsesnævnet, såfremt ejerne eller mindst 25 pct. af lejerne er imod det, og det finder vi er en positiv ændring.

Forslaget indeholder også nogle ændringer af lov om realkreditinstitutioner. Det drejer sig dels om nogle redaktionelle ændringer, dels om nogle ændringer vedrørende indeksslån.

Som altid, når der er tale om boliger og boligforhold, vil der være tale om en mængde detaljer, der kræver en grundig behandling, og som vi gerne vil se nærmere på, og vi kan tilsige vor positive medvirken hertil under det kommende udvalgsarbejde.

Pelle Voigt (SF):

I SF synes vi, at der er en række positive elementer i det forslag, boligministeren har fremsat, som vi gerne vil se på i udvalget.

Men vi vil godt rejse spørgsmålet om, hvorvidt en byggeskade-fond på byfornylsesområdet udelukkende skal finansieres af offentlige midler. Er det ikke at lade entreprenørerne slippe for billigt i denne sammenhæng? Burde vi ikke i Boligudvalget drøfte, om ikke andre kan spytte i bøssen her, måske oven i købet dem, som måtte være ansvarlige for de pågældende byggeskader? Det vil vi meget gerne have drøftet.

Med hensyn til skabelse af konkurrence i forhold til mulighederne for rådgivning af kommunerne i byfornylsesspørgsmål stiller vi os

[Pelle Voigt]

overvejende positivt. Vi synes ikke, at den nuværende monopolisering i de eksisterende byfornylsesselskaber nødvendigvis er noget, der er til gavn for byfornyelsen eller beboerne. Det vil vi gerne se på med velvilje og behandle positivt i udvalget.

Vi er også rimelig positive over for den tekniske ændring, der ligger i at lægge hele gårdrydningsspørgsmålet over i byfornylsesloven, fordi det er vores opfattelse, at det vil gavne beboernes mulighed for at få indflydelse på disse beslutninger. Men når vi behandler dette punkt i udvalget, vil vi også meget gerne diskutere, hvordan man yderligere kan få styrket og institutionaliseret beboernes rettigheder på dette område, eventuelt igennem en klarere procedure med en offentlighedsfase og en diskussion om disse ting. Det synes vi der stadig væk er rigtig mangel på i byfornylsesloven.

Med hensyn til opfølgningen af dette forslag på realkreditområdet og lign. stiller vi os naturligvis positivt, i den udstrækning vores holdninger og synspunkter på de øvrige punkter trænger igennem i udvalget i et omfang, som vi kan være tilfredse med.

I det store og hele er vi altså velvillige over for lovforslaget og vil godt medvirke til en række af disse ændringer – med de begrænsninger, jeg har nævnt, og de spørgsmål, jeg har stillet her.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

SF's indlæg om offentlige penge i Byggeskadefonden er jo ikke noget, man som konservativ umiddelbart kan have noget imod, men jeg vil gerne sige, at det jo er en meget stor stramning. Når man her afsætter et beløb, som vil komme til at blive på vel omkring 25 mio. kr., til at udføre eftersyn på byggerier, inden 5-årsgrænsen for entreprenørens ansvar er udløbet, må man nok regne med, at entreprenøren kan risikere at komme til at udbedre skaderne. Det beløb til fonden, vi taler om, er jo det, der går fra 5-års-grænsen og op til 20-års-grænsen, og jeg kan meget let tænke mig, at vi kunne komme galt af sted med, at det lige så gerne kunne være bygherren eller boligselskabet, der kom i klemme. Men jeg synes, vi skal gemme det til udvalget og så tage det op dér.

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Jeg er enig i, at vi skal drøfte dette spørgsmål i udvalget. Det ligger jo i sagens natur. Det er det, vi har Boligudvalget til.

Men jeg synes ikke, det er nogen god idé at lave en ordning, som på nogen som helst måde kan tolkes sådan, at vi fritager entreprenører for et ansvar, som rettelig påhviler dem.

Mejdahl (V):

Lovforslaget lægger op til fire ændringer.

En byggeskadefond for byfornylsesarbejde i lighed med, hvad der findes for de almennyttige selskaber, mener vi er en nødvendig og naturlig ting at indføre.

Privatisering af byfornylsen er et andet punkt, og det er der jo snakket en hel del om. Jeg synes, det er rigtigt, at vi giver kommunerne den valgfrihed, som ligger i, at de ikke er forpligtede til at bruge et af de fem byfornylsesselskaber, som vi kender, men også kan tage et rådgivende firma til at udføre byfornylsesopgaver. Så får vi i højere grad et konkurrencemoment ind i billedet, og det tror jeg ville være en nyttig ting.

Det tredje punkt er gårdrydningsbestemmelserne, som flyttes over i byfornylsesloven. Det er en forenkling, og det hilser vi med tilfredshed.

Det sidste, punkt 4, er en lempelse af visse kommuners adgang til at træffe boligforbedrende beslutninger. Det anser vi for en teknisk ændring og en naturlig konsekvens af det, der er gået forud.

Jeg skal på Venstres vegne give tilslutning til lovforslaget.

Mogens Elvensø (FP):

En byggeskadeforsikring medfører øget kontrol, og det er selvfølgelig udgiftskrævende. Men der skal jo også opkræves penge til den fond, der skal svare for de byggeskader, der opstår, og der bliver så opkrævet 1 pct. af de samlede ombygningsudgifter til denne nye fond.

Det skal deles ligeligt mellem stat og kommune. Hvorfor skal det nu det? Hvorfor skal det ikke pålægges entreprenører og rådgivere, som det altid har været gjort? Skadeskravene har altid kunnet stilles i op til 5 år; nu kan de næsten stilles i op til 20 år. Domstolene har vist,

[Mogens Elvensø]

at man kan pålægge entreprenører og teknikere et krav om, at de skal betale disse erstatninger, så vi anser sådan en fond for helt overflødig.

Der skal ifølge dette lovforslag også indføres regler om flytning af hegn og anlæg til fællesarealer. Det er noget nyt, at det føres over i denne lovgivning.

Konkurrencesituationen vil komme til at bestå i, at kommunerne kan overlade deres administrative opgaver til et byfornylsesselskab, og når de gør det, får de 50 pct. refusion fra staten. Det vil selvfølgelig medføre, at der opstår byfornylsesselskaber i alle de byer, der har byfornyelser. Der kan også bruges andre rådgivere end lige de byfornylsesselskaber, der eksisterer, og det er selvfølgelig herved, konkurrencen vil opstå.

Lovforslaget indeholder andre regler, også om offentliggørelse. F.eks. medfører det, at gårdrydninger nu skal kunne gennemføres helt uden offentliggørelse, og det kan hverken være til gavn for ejere eller for lejere. Alle disse ting medfører selvfølgelig, at der nu vil opstå nye udgifter i forhold til den finanslov, der kommer til at gælde for 1990.

Selv om vi ser negativt på dette lovforslag, vil vi meget gerne have belyst både økonomien og administrationen af loven i udvalget.

Jørgen Estrup (RV):

Arbejdet med byfornylsesloven er jo i høj grad en proces. Det er et vanskeligt lovgivningsområde, men også et vigtigt lovgivningsområde, og derfor må man se de gentagne revisioner som et led i denne læreproces, hvor vi langsomt får tilpasset de aktuelle lovbestemmelser til det, der nu er den bedste måde at udforme byfornyelsen på.

Sådan opfatter jeg også det foreliggende lovforslag, hvor man jo tager ved lære bl.a. af det, man kender fra det øvrige støttede byggeri, og indfører en byggeskadefond, sådan at man er sikker på, at byggeriet kommer til at hvile i sig selv og altså ikke på et eller andet tidspunkt pludselig kræver en eller anden form for ambulanceindsats.

Jeg synes, det er rigtigt at rejse spørgsmålet om, hvordan man på længere sigt skal finansiere dette 1 pct.s bidrag, og jeg synes, der kan være mange årsager til at overveje anden finansiering end offentlig finansiering, sådan som hr. Pelle Voigt var inde på. Dette kan jo passen-

de komme ind i forbindelse med de overvejelser, der i øvrigt er om, hvordan byfornyelsen skal finansieres. Men på nuværende tidspunkt er det nok vigtigt at holde fast i, at det gælder om at sikre, at byfornylsesaktiviteten holdes ved lige, og det gør man nok bedst ved den model, der er foreslået i lovforslaget.

Derudover kan vi fra radikal side give tilslutning til, at man sikrer en rimelig konkurrence på rådgivningsområdet og en valgmulighed for kommunerne, lige så vel som vi er tilfredse med, at man får forenklet hele proceduren omkring gårdrydninger, i hvert fald lovgivningsmæssigt, og at man ligeledes sikrer, at kapitel III-arbejderne fortsat kan foregå uanset de ændringer, der er sket på finanslovområdet.

Jeg synes, dette er en god og nødvendig tilføjeelse til det regelsæt, vi allerede har, og kan derfor på De Radikales vegne give tilslutning.

(Kort bemærkning).

Mogens Elvensø (FP):

Det, jeg omtalte, var byggeskader, som var opstået som følge af teknikeres og entreprenørers fejl. Det, der jo er tale om i forbindelse med byfornyelse, er ejendomme, der er 50 og 100 år gamle, og derfor er det da ikke noget at pålægge entreprenører, at de, når de laver en ting, skal være med til at sætte penge af til en byfornyelse af gamle ejendomme.

Vi skal altså passe meget, meget på med disse byfornyelser.

Sonja Albrink (CD):

CD synes, det er en glimrende idé at etablere en byggeskadefond også på byfornylsesområdet. På denne måde sikres det, at ejeren af en ejendom, der er byfornyet, ikke kommer i en ansvarsklemme, hvis han sælger ejendommen.

Der er dog et par punkter på området, som jeg gerne vil knytte nogle kommentarer til. Er det f.eks. ikke bureaukratisk, når der skal foretages et førsyn og senere en registrering af et byfornylsesselskab? Det virker som dobbeltarbejde, og det mener jeg er noget vi må kigge på i udvalget.

Bidragssatsen på 1 pct. af renoveringsudgiften til deling mellem stat og kommune forekommer også noget høj. Ved byfornyelse er der jo, som det nævnes i forslaget, tale om håndværksarbejde efter gennemprøvede metoder og vel at mærke under nøje overvågning af kom-

[Sonja Albrink]

petente rådgivere. Det er også noget, vi må se på i udvalget.

Med hensyn til forslaget om fælles friarealer har vi ikke nogen kommentarer. Det virker umiddelbart logisk.

Forslaget om at ophæve den ekstraordinære bevilling til boligforbedringer efter byfornyleslovens kapitel III er det svært at sige noget om på nuværende tidspunkt. Forslaget ligner i første omgang en administrativ forenkling, men vi vil godt understrege, at det helt afhænger af, hvordan de 400 mio. kr., der tidligere udgjorde den ekstraordinære pulje, skal fordeles fremover.

Det er som bekendt i stor udstrækning de mindre bysamfund rundt omkring i landet, der har benyttet den ekstraordinære pulje. Jeg vil derfor lægge vægt på, at der ved fordeling af de samlede byfornylsesmidler bliver taget hensyn hertil, sådan at der ikke bare bliver tale om en centrering omkring storbyområderne.

Der er masser af teknik i lovforslaget, men CD kan medvirke positivt i udvalgsbehandlingen.

Lysholm Christensen (KRF):

Vi har her at gøre med et lovforslag, som skal tilpasse byfornylsesloven til nogle konkrete forhold for at få det til at fungere bedst muligt. Der er fire hovedelementer, og jeg skal allerede nu sige, at vi er positive over for de enkelte elementer i lovforslaget.

Når det gælder det første med byggeskade-fonden, finder vi det rimeligt, at man har en sådan fond til imødegåelse af de skader, der kan opstå. Man kan naturligvis diskutere, hvordan fonden skal finansieres, og inden for hvor lang frist man kan anmelde skader, men lad os kigge lidt på det under udvalgsarbejdet.

Fondsdannelser er jo ellers ikke noget, man skal samle på, hvis ikke de er nødvendige, men her har vi et område, hvor vi finder at det er naturligt at have en sådan fond til dækning af byggeskader.

Vi ser også positivt på det andet hovedelement, som omhandler mere konkurrence på rådgivningsfunktionen. Vi mener, det kan være til gavn for byfornylsen, at der bliver en større mulighed for at inddrage andre i denne rådgivningstjeneste.

De sidste to punkter, om gårdrydning og lempelse af andre regler, skal jeg ikke kommentere specielt; jeg skal bare sige, at vi er positive og vil medvirke til et hurtigt udvalgsarbejde.

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Jeg vil gerne takke for den altovervejende positive tilslutning, der har været til dette lovforslag. Jeg vil nok også sige, at det ville undre mig, hvis noget andet havde været tilfældet, for som samtlige ordførere jo helt rigtigt har bemærket, er dette lovforslag med til både at effektivisere og også at forenkle og ikke mindst sikre kvalitet inden for det meget vigtige område, der vedrører ombygninger i forbindelse med byfornyelse.

Vi har jo allerede i dag inden for det støttede byggeri en byggeskade-fonds-dækning, som sørger for, at netop de fejl, som måtte kunne indløbe i løbet af en række år, når vi ikke rigtig ved, hvad der egentlig er blevet bygget – i dette tilfælde hvad der er blevet ombygget – kan dækkes ind af en sådan skadefond. I dette tilfælde kan jeg kun sige, at der vil være tale om en ganske enkel administration. Vi har allerede Grundejernes Investeringsfond, som har påtaget sig at administrere denne ordning, så jeg tror ikke, nogen behøver at være nervøs for, at der indgår bureaukrati i dannelsen af denne fond, der som sagt følger den op, som allerede eksisterer inden for det støttede byggeri.

Fru Grete Schødt fra Socialdemokratiet sagde, at dette forslag trak til højre. Jeg kan ikke sige, at dette forslag trækker nogen som helst steder, andet end at det trækker i effektiviseringsretning og i forenklingsretning og i retning af at gøre tingene bedre. Det har ikke noget at gøre med, om det er til højre eller til venstre. Det har at gøre med, hvordan vi udfører dette arbejde bedst, så vi gør noget både for bygningsernes bevaring og naturligvis dermed også for de mennesker, der skal bo i dem. I dette lys skal det ses. Ikke nogen som helst politik i det!

Derfor kan jeg også sige, at det, der er effektivisering, er den del af forslaget, som er blevet kaldt »Privatisering af byfornylsesselskaberne«. Vi siger, at der måske er andre, der lige så godt som byfornylsesselskaberne kunne udføre en række af disse opgaver, og dér giver vi nu kommunerne mulighed for også at benytte disse personer. Det kan være private arkitekter, det kan være private firmaer, ingeniørfirmaer af den ene og den anden art, der lige så vel som et allerede etableret selskab kan yde en service

[Boligministeren]

til kommunerne, når de forbereder disse arbejder. Derfor siger vi, at kommunerne bør være frit stillet til at vælge imellem de selskaber, der allerede eksisterer, eller andre rådgivere. De bliver ikke i kommunerne stillet økonomisk ringere i denne anledning. Det er simple konkurrencehensyn, og det tror jeg vi alle sammen vil nyde godt af.

Spørgsmålet om forenkling vedrører jo i allerhøjeste grad de forslag, der relaterer sig til gårdrydningsbestemmelserne – også den såkaldte § 9-redegørelse, som vi har foreslået kan udgå i en række af disse tilfælde, netop fordi det typisk drejer sig om ret små beslutninger, hvor man nok må sige at det er unødvendigt bureaukrati at sende dem ud til en lang høring blandt samtlige kvarterers beboere og indlede store processer.

Det er noget, som de fleste mennesker rent umiddelbart synes er meget fornuftigt. Der skal naturligvis være en indsigtelsesret, og det er der også, men altovervejende er alle interesserede i, at disse enkle processer kan komme igennem så hurtigt som muligt, og derfor vil vi som sagt også sløjfe de meget langvarige redegørelser i disse afgrænsede tilfælde.

Der har været spørgsmål om finansieringen med den ene procent, som er foreslået, og bl.a. fru Sonja Albrink var lidt nervøs for, om det måske var for stort et beløb. Det er jo et beløb, som skal optjenes over en række år, før der overhovedet kommer noget i kassen, og det drejer sig altså ikke om større beløb, end at vi først i 1997 når op på at råde over ca. 50 mio. kr., og der er trods alt ganske store beløb forbundet med at gå ind i en sådan udbedring af skader. Ikke fordi jeg egentlig tror, at der ligger nogen særlig risiko inden for byfornyelsesområdet. Tværtimod har vi jo dér at gøre med bygninger, som har stået deres prøve gennem ganske mange år, og der ligger et godt, solidt håndværksarbejde bag de fleste af dem, så jeg tror ikke, der vil være nogen stor risiko indbygget, men beløbet er trods alt ikke større, end at det først i 1997 når op på disse 50 mio. kr.

Jeg er naturligvis parat til i udvalget at drøfte de øvrige spørgsmål, som er stillet her af ordførerne, men jeg er glad for, at det helt overordnede sigte med dette – konkurrence, forenkling, hurtige procedurer og også en bedre kvalitet – hermed kan blive tilgodeset.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 73:

Forslag til lov om ændring af byggeloven, brandloven og kommuneplanloven. (Ankereform, overførsel af bebyggelsesregulerende bestemmelser og brandværnsforanstaltninger til byggeloven samt overførsel af gårdrydning til byfornyelsesloven m.v.).

Af boligministeren (Agnete Laustsen).
(Fremsat 22/11 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Grete Schødt (S):**

Forenkling er en god ting, hvis der kan ses noget fornuftigt i den. I Socialdemokratiet kan vi se fornuften i at overføre bebyggelsesregulerende bestemmelser og brandværnsforanstaltninger til byggeloven. Det samme gælder også for gårdrydning, som overføres til byfornyelsesloven.

Vedrørende den omtalte ankereform er jeg nødt til at sige, at Socialdemokratiet gerne vil have belyst klageadgangen nærmere under udvalgsarbejdet.

Principielt kan vi, som jeg også sagde om et tidligere lovforslag, støtte dele af denne lov, og jeg vil godt over for ministeren tilkendegive, hvilke punkter vi i Socialdemokratiet har betænkeligheder ved. Det er begrænsningerne i borgernes klageadgang, nemlig som foreslået én klageinstans, statsamtet. Jeg vil gerne tilkendegive allerede her, at det kan Socialdemokratiet ikke støtte. Det er vores holdning, at klagevejen for den enkelte borger ikke må begrænses